

2 lipca 1917

Kryzys przysięgowy

Odmowa złożenia przysięgi w 2. pułku piechoty, lipiec 1917 r.

W lutym 1917 r. wybuchła rewolucja w Rosji, wskutek której abdykował car Mikołaj II. Upadek caratu spowodował, że Józef Piłsudski definitywnie zmienił strategię odzyskania niepodległości i odtąd zamierzał doprowadzić do otwartego konfliktu z władzami wojskowymi państw centralnych.

Na początku lipca 1917 r., podczas spotkania ze starszymi oficerami Legionów Polskich, Piłsudski stwierdził: „Obecnie wszystkie nasze i niemieckie interesy układają się przeciw sobie. W interesie Niemców leży teraz przede wszystkim pobicie aliantów – naszym zaś by alianci pobili Niemców”. Wezwał więc legionistów pochodzących z zaboru rosyjskiego do odmowy złożenia przysięgi na „wierne braterstwo broni z Niemcami i Austrią”. Większość legionistów I i III Brygady odmówiła złożenia przysięgi, w wyniku czego zostali rozbrownieni i internowani w obozach w Szczypiornie i Beniaminowie. Zbuntowanych legionistów pochodzących z Galicji wcielono do armii austro-węgierskiej.

Przemarsz II batalionu 1. pułku piechoty przez Kalisz
do obozu internowania w Szczypiornie; 18 lipca 1917.

Obóz internowania w Szczypiornie. Legioniści podczas prania bielizny.

22 lipca 1917 r. w Warszawie policja niemiecka aresztowała Józefa Piłsudskiego i ppłk. Kazimierza Sosnkowskiego, zarzucając im kierowanie wroga wobec Niemiec tajną Polską Organizacją Wojskową. Obu aresztowanych przewieziono do Gdańska, następnie w głąb Niemiec i ostatecznie osadzono w twierdzy w Magdeburgu, gdzie przebywali do 8 listopada 1918 r.

Kazimierz Sosnkowski i Józef Piłsudski
podczas internowania w twierdzy magdeburskiej, 1918 r.

Źródło fotografii: Wikimedia Commons.

Opracowała Elżbieta Łukaszewska